

Hususi Otomobil Vergisi kanunu lâyihası ve Maliye ve Bütçe encümenleri mazbataları (1/604)

T. C.

Başvekâlet

Kanunlar ve Kararlar

Tetkik Dairesi

Sayı: 71 - 513/4183

24 . XII . 1956

Türkiye Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Maliye Vekâletince hazırlanan ve Yüksek Meclise takdimi İcra Vekilleri Heyetince 22.XII.1956 tarihinde kararlaştırılan Hususi Otomobil Vergisi kanunu lâyihasının esbabı mucibesıyla birlikte sunulduğunu saygılarımla arz ederim.

Başvekil
A. Menderes

ESBABI MUCİBE

Vatandaşların Devlet masraflarına malî iktidarları ile mütenasip şekilde iştirak etmeleri lâzım geldiği herkesçe kabul edilen bir vakiydir. Bu prensibin gerçekleşmesi için, şahsi vergilerin başında gelen Gelir Vergisi, mükelleflerin hakiki kazanç ve iratları göz önünde tutulmak suretiyle hesaplanmakta ve daha yakın bir adalet tesisi için de geçim indirimi gibi prensiplere yer verilmektedir.

Bununla beraber bir kısım memleketler, Gelir Vergisinin yanı başında malî takatin belirtisi ve muayyen seviyenin üstündeki yaşayışın alâmeti olan bâzı mevzuları da vergilendirmek yoluna gitmişlerdir. Bir kısım yabancı memleketlerde tatbik edilen Otomobil Vergisini buna misal olarak göstermek mümkündür.

Takdim kılınan tasarı ile bizde de, malî imkânları muayyen bir seviyenin üstünde bulunan vatandaşların sahib oldukları hususi binek otomobillerinden vergi alınması derpiş edilmektedir. Bu suretle Devlet masraflarına iştirak hissesi olan verginin, vatandaşlar arasındaki tevziinin daha âdil esaslara bağlanmasına mâtuf tedbirlerden birinin daha alındığına kaani bulunmaktayız.

Tasarının 1 nci maddesi verginin mevzuunu, 2 nci maddesi ise istisnaları tesbit etmektedir.

3 ncü maddede otomobillerin ağırlıklarına göre ödenecek yıllık vergi miktarları gösterilmiştir.

4 ncü maddede yıllık verginin ödeneceği taksit adedi ile ayları gösterilmekte ve sene içinde yenisinden mükellefiyete girenlerle mükellefiyetten çıkanlar ve vergi miktarına müessir değişiklik halleri için hususi hükümler yer almaktadır.

Hususi plâkalı otomobillerin takside çalışmasını önlemek maksadiyle konulan mükellefiyet ve mecburiyetler 5 ve 6 ncı maddelerde tesbit edilmiştir.

7 nci maddeye konulan hükümlerle, otomobil ve kamyonet tâbirlerinden anlaşılması gereken mâna hususunda Karayolları Trafik Kanunu ile irtibat tesis olunmuştur.

9 ncü maddede, kanunun tatbikiyetiyle ilgili bâzı hususlarda belediyelere vazifeler verilmektedir.

10 ncü maddede, vergi alacağının tesbiti ve itiraz imkânı verilmesi için mükelleflere, bir defaya mahsus olmak üzere, ödemeleri gereken miktarın tebliğ olunması esası kabul edilmiştir.

11 nci maddede, kanuna riayetsizlik halinde tatbiki gereken müeyyideler yer almaktadır.

12 nci maddede, vergilendirme ile ilgili bâzı muamelelerin Vergi Usul Kanunu hükümleri dairesinde cereyan edeceği belirtilmiştir.

13 ncü maddede, otomobillerini kısmen veya tamamen ticari işlerinde kullanan mükelleflerin, Gelir ve Kurumlar Vergisi matrahının tesbitinde, ödedikleri Hususi Otomobil Vergisini masraf olarak gösteremeyecekleri tasrih olunmuştur.

14 ve 15 nci maddelerde verginin yürürlüğe giriş tarihi ve uygulamaya yetkili merci gösterilmiştir.

Maliye Encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Maliye Encümeni
Esas No. 1/604
Karar No. 25

28 . XII . 1956

Yüksek Riyasete

Hususi Otomobil Vergisi kanunu lâiyhası Hükümet mümessillerinin iştirakiyle encümenimizde tetkik ve müzakere edildi :

Hükümet tarafından hazırlanan esbabı mucibe lâiyhasında münderiç hususat muvafık görülmüş ve kanun lâiyhası mevcudun ittifakiyle ve aynen kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Bütçe Encümenine tevdi buyurulmak üzere Yüksek Riyasete sunulur.

Maliye Encümeni

Reisi
Amasya
H. Koray

M. M.
Afyon K.
O. Talu

Kâtip
Sivas
K. Oskay

Çorum
C. Köstekçi
İmzada bulunamadı

Bolu
S. Baysal

Giresun
A. İsmen

Seyhan
M. Akçalı

Bütçe Encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Bütçe Encümeni
Esas No. 1/604
Karar No. 60

16 . II . 1957

Yüksek Reisliğe

Hususi otomobillerden vergi alınması hakkında Maliye Vekâletince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince Yüksek Meclise arzı kararlaştırılıp Başvekâletin 24. II. 1956 tarihli ve 71-513/4183 sayılı tezkeresiyle gönderilen kanun lâiyhası Maliye Encümeni mazbatasıyla birlikte encümenimize havale edilmiş olmakla Maliye Vekili hazır olduğu halde tetkik ve müzakere edildi.

Kanun lâiyhası, gerekçesinde yazılı mucip

sebeplere istinaden mali imkânları muayyen bir seviyenin üstünde bulunan vatandaşların sahip buldukları hususi otomobillerinin vergiye tâbi tutulması suretiyle Devlet masraflarına iştirak etmelerini temin etmek maksadiyle hazırlanıp sevk edilmiştir.

Lâyiha üzerinde encümenimizde cereyan eden müzakereden ve Hükümetin vermiş olduğu mütemmim izahattan sonra lâiyhanın sevkinin mucip sebepler yerinde görülerek madde-

lerin müzakeresine geçilmiş birinci ve ikinci maddeleri Hükümetin teklifi veçhile aynen kabul edilmiştir.

Alınacak verginin matrah ve nispetini gösteren üçüncü maddenin müzakeresinde lüks olmayan ve akar yakıt sarfiyatı bakımından daha tasarruflu bulunan küçük arabalardan daha az miktarda vergi alınması ve yeni ve eski model arabaların vergi kıymetlerinde bir fark gözetilmesi hakkında ileri sürülen mütalâalar encümenimizce de kabule şayan görülmüş ve bu suretle 3 ncü madde yeniden tanzim edilmek suretiyle kabul edilmiştir.

Lâyihanın mütaakıp maddelerinden beşinci maddedeki hususi kelimesinin her hangi bir iltibasa meydan vermemek üzere parantez içinde gösterilmesi ve bu lâyiha ile elde edilecek muhemmen varidatın 1957 yılı Muvazenei Umumiye kanunu lâyihasına merbut varidat cetvelinde yer almış olduğu cihetle lâyihanın 14 ncü meryet maddesinin tadil edilmesi uygun görülmüş ve diğer hükümler ise Hükümetin teklifi veçhile aynen kabul edilmiştir.

Bu suretle yeniden tanzim olunan kanun lâyihası Umumi Heyetin tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Reis	Reisvekili	Mazbata M.
Balıkesir	Kırklareli	Zonguldak
H. İmre	Ş. Bakay	S. Ataman
Kâtip		
Tokad	Afyon K.	Antalya
Ö. Sunar	M. A. Ülgen	K. Akmanlar

Aydın

Z. Uray

İmzada bulunamadı

Çankırı

T. Uygur

Denizli

M. Karasan

Gümüşane

Söz hakkım mahfuzdur.

Z. Başağa

Kayseri

İ. Kirazoğlu

Muğla

N. Poyrazoğlu

Ordu

R. Aksoy

Ordu

S. İşbakan

Rize

Söz hakkım mahfuzdur.

İ. Akçal

Seyhan

A. Topaloğlu

Siird

M. D. Süalp

İmzada bulunamadı

Sinob

S. Somuncuoğlu

Trabzon

Müstenkifim

S. F. Kalaycıoğlu

Yozgad

D. Akbel

Bursa

H. Köymen

Erzurum

Ş. Erker

Manisa

M. Kurbanoğlu

Niğde

A. N. Kadioğlu

Rize

Muhalifim

H. Agun

Seyhan

S. Barı

Siird

B. Erden

Sinob

N. Sertoğlu

Tekirdağ

Söz hakkım mahfuzdur.

Z. Erataman

Tunceli

B. T. Okaygün

Yozgad

T. Alpay

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

*Hususi Otomobil Vergisi kanunu lâyihası
Verginin mevzuu, mükellef, mükellefiyetin
şümülü*

MADDE 1. — Belediyelerde veya trafik şube ve bürolarında kayıtlı veya müseccel bulunan hususi otomobiller (kamyonet dâhil) Hususi Otomobil Vergisine tâbidir.

Bu vergiyi, adlarına hususi otomobil kayıtlı veya müseccel bulunan hakiki veya hükmi şahıslar öder.

İstisnalar

MADDE 2. — Aşağıda yazılı otomobiller Hususi Otomobil Vergisinden müstesnadır :

a) Devlete, mülhak bütçeli idarelerle, hususi idarelere, belediyelere ve köy hükmi şahsiyetlerine aidolanlar,

b) Yabancı devletlerin. Türkiye'de bulunan elçilik ve konsoloslukları ile elçi, maslahatgüzar ve konsoloslarına (Fahri konsoloslar hariç) ve o Devletin tâbiyyetinde bulunan elçilik ve konsolosluk memurlarına ve resmî bir ziyaret vazifesi için yurda gelen delegé ve askerî heyetlere ve bu heyetlere mensup yabancı tâbiyyetindeki şahıslara aidolanlar, (Mütakabiliyet kaydı ile).

Verginin matrahı ve nispeti

MADDE 3. — Hususi Otomobil Vergisi, bunların net ağırlıkları üzerinden aşağıda gösterilen kademe ve miktarlara göre alınır :

Otomobilin net ağırlığı	Verginin yıllık miktarı (T. L.)
950 kilo ve daha aşağısından	180
951 - 1 200 kiloya kadar	360
1 201 - 1 600 » »	540
1 601 - 1 800 » »	900
1 801 kilo ve daha yukarısı	1 200

Yıllık vergi tutarının 1/12 si aylık vergi sayılır.

BÜTÇE ENCÜMENİNİN TADİLİ

Hususi Otomobil Vergisi kanunu lâyihası

MADDE 1. — Aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Hususi Otomobil Vergisi, bunların net ağırlıkları üzerinden aşağıda gösterilen kademe ve miktarlara göre alınır.

Otomobilin net ağırlığı	Verginin yıllık miktarı T. L.
950 kilo ve daha aşağısından	150
951 - 1 200 kiloya kadar	300
1 201 - 1 600 » »	600
1 601 - 1 800 » »	960
1 801 kilo ve daha yukarı	1 800

Verginin taallük ettiği yıl modeli ile ondan önceki iki yıl modeli otomobillerden bu vergi % 50 ve üç ve dört yıl önceki otomobillerden ise % 30 fazlası ile alınır.

Yıllık vergi tutarının 1/12 si aylık vergi sayılır.

Hü.

Verginin ödenmesi

MADDE 4. — Birinci maddede gösterilen mükellefler yıllık vergilerini, mükellefiyet şumulüne giren otomobillerin kayıtlı veya müseccel buldukları mahal vergi dairelerine Haziran ve Aralık ayları içinde olmak üzere 2 müsavi taksitte yatırırlar.

Yıl içinde mükellefiyete girenlerden taksit müddetlerinin iptidasından kayıt ve tescil tarihini takibeden ayın başına kadar olan devre için vergi alınmaz. Mükellefiyetten çıkanlara ödedikleri taksit iade olunmaz.

Vergi miktarına müessir bir değişiklik vukubulması halinde, değişiklik tarihini takibeden ay başından taksit müddeti sonuna kadar ki müddet göz önünde tutularak bu devre içinde ödenen taksit miktarı ikmal veya tenzil olunur.

Çeşitli hükümler

MADDE 5. — Hususi işaretli plâka ile takside çalıştırılan otomobiller de (kamyonet dâhil) 6 ncı maddedeki mecburiyetleri yerine getirinceye kadar vergiye tâbi tutulurlar.

MADDE 6. — Adlarına, ücretle yolcu taşıyan otomobil (kamyonet dâhil) kayıtlı veya müseccel bulunanlar, bu kanunun meriyete girdiği tarihten itibaren iki ay içinde bunlara takisi kelimesini ifade eden (T) işaretli plâka takmaya, İstanbul ve Ankara'da mütaden tatbik edilmekte olan şekle uygun damgalı kuşak çizdirmeye mecburdurlar. Bu mecburiyete riayet etmeyenlerden riayetsizliğin devam ettiği müddete ait Hususi Otomobil Vergisi alınır.

MADDE 7. — Bu kanunda geçen otomobil tâbiri, Karayolları Trafik Nizamnamesinin 2 ncı maddesinin 25 ncı fıkrasında bu tâbir için kabul olunan mânâyı ifade eder.

Kamyonet, şoföründen başka oturmaları şartıyla yediden fazla yolcu taşıyabilen otomobiller veya fabrikasınca otomobilden farklı şekil ve evsafı haiz olarak imal edilmiş olup 10 kişiye kadar (10 dâhil) yolcu taşıyabilen motorlu vasıta'dır.

B. E.

MADDE 4. — Aynen kabul edilmiştir.

MADDE 5. — (Hususi) işaretli plâka ile takside çalıştırılan otomobiller de (kamyonet dâhil) 6 ncı maddedeki mecburiyetleri yerine getirinceye kadar vergiye tâbi tutulurlar.

MADDE 6. — Aynen kabul edilmiştir.

MADDE 7. — Aynen kabul edilmiştir.

MADDE 8. — Bu kanunda geçen kayıt ve tescil tâbirleri Karayolları Trafik Kanununun tatbik edildiği yerler için mezkûr kanun ile nizamnamesinde yazılı kayıt ve tescili, sair yerlerde belediye veya Belediye gelirleri kanunlarına göre yapılan kayıt ve tescili ifade eder. —

MADDE 9. — Karayolları Trafik Kanununun tatbik edilmediği yerlerdeki belediyeler, hususi otomobillere (kamyonet dâhil) mütaallik malûmatı bu kanunun neşri tarihinden itibaren bir ay içinde ve bunların bu kanun önündeki durumlarında vukubulacak değişiklikleri Hususi Otomobil Vergisinin tatbikini mümkün kılacak şekilde, değişikliği mütaakıp derhal o mahallin vergi dairesine bildirirler.

MADDE 10. — Kanunun neşri üzerine veya sonradan mükellefiyete gireceklerin 4 ncü maddede müsteniden ödiyecekleri vergi bir defaya mahus olmak üzere mükelleflere tebliğ olunur. Mütaakıp yıllar için bunların ödiyecekleri vergiler ayrıca tebliğ edilmez.

MADDE 11. — Taksi işaretleri kullanmak suretiyle bu verginin şümulü dışında bırakıldığı anlaşılan hususi otomobiller (kamyonet dâhil) için ödenmesi lâzımgelen vergi, ilgili vergi dairesince bunların namlarına kayıtlı veya müseccel bulunduğu şahıslardan beş kat fazlasıyla alınır.

MADDE 12. — Tarh, tebliğ, tahakkuk, itiraz, temyiz, zaman aşımı, müddetlerin hesabı, vergi hatalarının düzeltilmesi, cezaların kesinleşmesi ve ödenmesi ve bilgi toplamaya mütaallik muameleler hakkında Vergi Usul Kanunu hükümleri tatbik olunur.

MADDE 13. — Bu kanun gereğince alınacak vergi ve cezalar Gelir ve Kurumlar vergileri matrahlarının tesbitinde gider olarak kabul edilmez.

MADDE 14. — Bu kanun neşri tarihini takibeden ay başından itibaren meriyete girer.

MADDE 8. — Aynen kabul edilmiştir.

MADDE 9. — Aynen kabul edilmiştir.

MADDE 10. — Aynen kabul edilmiştir.

MADDE 11. — Aynen kabul edilmiştir.

MADDE 12. — Aynen kabul edilmiştir.

MADDE 13. — Aynen kabul edilmiştir.

MADDE 14. — Bu kanun 1 Mart 1957 tarihinden itibaren mer'idir.

Hü.

B. E.

MADDE 15. — Bu kanunun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

MADDE 15. — Aynen kabul edilmiştir.

22 . XII . 1956

Başvekil	Devlet Vekili
<i>A. Menderes</i>	<i>M. C. Bengü</i>
Devlet Vekili ve	Devlet Vekili
Millî Müdafaa V. V.	<i>E. Kalafat</i>
<i>Ş. Ergin</i>	
Devlet Vekili	Adliye Vekili ve
<i>C. Yardımcı</i>	Dahiliye V. V.
	<i>H. A. Göktürk</i>
Millî Müdafaa Vekili	Dahiliye Vekili
—————	—————
Hariciye Vekili	Maliye Vekili
	<i>H. Polatkan</i>
Maarif Vekili	Nafia Vekili ve
<i>A. Özel</i>	Hariciye V. V.
	<i>E. Menderes</i>
İktisat ve Ticaret Vekili	Sıh. ve İç. Mv. Vekili
<i>A. Aker</i>	<i>N. Körez</i>
Güm. ve İnh. Vekili	Ziraat Vekili
<i>H. Hüsman</i>	<i>E. Budakoğlu</i>
Münakalât Vekili	Çalışma Vekili
<i>A. Demirer</i>	<i>M. Tarhan</i>
	İşletmeler Vekili
	<i>S. Ağaoğlu</i>